

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/**(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili)****K a z a l o:**

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/	2
1.2.1	Akti občinskega sveta po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ ..	2
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/	2
1.3.1	Akti župana po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/	3
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/	3
1.4.1	Akti občinske uprave po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ ..	3
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine	3
2.1	Koncesija za graditev žičniške naprave	3
2.1.1	Utemeljenost načrtovane graditve žičniške naprave	4
2.1.2	Prostorski akt	4
2.1.3	Koncesijski akt	4
2.1.3.1	Vsebina koncesijskega akta	4
2.1.4	Podelitev koncesije	5
2.2	Javna služba javnega prevoza po žičniških napravah	5
2.2.1	Izvajanje javne službe	5
2.3	Obveznosti javne službe	5
2.3.1	Način opravljanja javne službe	5
2.3.2	Vozni red in obratovalni čas	6
2.3.3	Tarifa in cene	6
2.3.4	Nadomestilo za izvajanje javne službe	6
	Ključne besede	6
	Uporabljene kratice	6
	Viri	6

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/**1.1 Pravna podlaga**

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /URS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a, 92/21 – UZ62a		
tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20		1
tč.	podzakonski predpisi	določba	pojasnilo
1.1.1	Pravilnik o sofinanciranju vzdrževanja in obratovanja žičniških naprav za prevoz oseb Uradni list RS, št. 96/21 in 133/22		

1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	V proračunu občine lahko zagotovi sredstva za sofinanciranje obratovanja, vzdrževanje in gradnjo žičniških naprav z namenom uresničevanja javnega interesa v skladu z 2. členom ZŽNPO.	19.a člen	2
2	Sprejme koncesijski akt (odlok) za graditev vlečnice.	20. člen 21. člen 26. člen	3, 7
3	Sprejme sklep o utemeljenosti načrtovane graditve vlečnice.	24. člen	5
4	Sprejme akt o spremembi oz. dopolnitvi občinskega prostorskega reda.	25. člen	6
5	Lahko določi javni prevoz potnikov po žičniških napravah kot lokalno gospodarsko javno službo.	27. člen	8, 9, 10
6	Z odlokom lahko določi, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba.	38. člen	12
7	Sprejme odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javnega prevoza potnikov po žičniških napravah.	41. člen	15
8	Z odlokom uredi način izvajanja javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	44. člen	16
9	Poda soglasje k splošnim pogojem izvajalca javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	44. člen	16
10	Poda soglasje k cenam in tarifam javnega prevoza potnikov po žičniških napravah.	46. člen	18
11	Odloči o višini nadomestila koncesionarju zaradi prenizko določenih cen.	47. člen	19

1.2.1 Akti občinskega sveta po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	akti občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za izgradnjo vlečnice.	20. člen 21. člen 26. člen	3, 7
2	Sklep o utemeljenosti načrtovane graditve vlečnice.	24. člen	5
3	Akt o spremembi in dopolnitvi občinskega prostorskega reda.	25. člen	6
4	Odlok o načinu opravljanja izbirne lokalne gospodarske javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	38. člen	12
5	Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	44. člen	16
6	Sklep o soglasju k splošnim pogojem izvajalca javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	44. člen	16
7	Sklep o soglasju k cenam in tarifam javnega prevoza potnikov po žičniških napravah	46. člen	18

1.3 Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	Sklene koncesijsko pogodbo za izgradnjo in obratovanje vlečnice.	20. člen 22. člen	3
2	Objavi javni razpis za graditev vlečnice.	28. člen 29. člen	4, 11
3	Sklene pogodbo o koncesiji za izvajanje javne službe prevoza oseb po žičniški napravi.	41. člen 22. člen	4, 15

1.3.1 Akti župana po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	akti župana	določba	pojasnilo
1	Pogodba o koncesiji za izgradnjo in obratovanje vlečnice.	20. člen 22. člen	3
2	Javni razpis za podelitev koncesije za graditev vlečnice (z razpisno dokumentacijo).	28. člen 29. člen	4, 11
3	Pogodba o koncesiji za opravljanje javne službe prevoza oseb po žičniških napravah.	41. člen 22. člen	4, 15

1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Izda odločbo o potrebi po žičniški napravi.	24. člen	5
2	Vodi postopek in izda akt o izbiri koncesionarja.	27. člen	10
3	Izda odločbo o podelitvi koncesije za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav.	28. člen 22. člen	11, 4
4	Izda odločbo o koncesiji za opravljanje javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	41. člen 22. člen	15, 4
5	Podaja soglasje voznim redom in obratovalnemu času žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba	45. člen	17

1.4.1 Akti občinske uprave po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/

tč.	akti občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Odločba o potrebi po žičniški napravi.	24. člen	5
2	Odločba o izbiri koncesionarja.	27. člen	10
3	Odločba o podelitvi koncesije za graditev žičniške naprave za prevoz oseb.	28. člen 22. člen	11, 4
4	Odločba o koncesiji za opravljanje javne službe prevoza potnikov po žičniških napravah.	41. člen 22. člen	15, 4
5	Odločba (soglasje) k voznim redom in obratovalnemu času žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba.	45. člen	17

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine

1 Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ določa zahteve glede varnosti konstrukcije žičniških naprav, pogoje za graditev žičniških naprav, zahteve glede načina in varnosti obratovanja žičniških naprav, pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in gospodarske javne službe tega prevoza ter nadzor nad izvajanjem ZŽNPO (1. člen ZŽNPO).

2.1 Sofinanciranje obratovanja, vzdrževanja in gradnje žičniških naprav

2 Država in občine lahko sofinancirajo obratovanje, vzdrževanje in gradnjo žičniških naprav z namenom uresničevanja javnega interesa v skladu z določili 2. člena ZŽNPO.

2.2 Koncesija za graditev žičniške naprave

3 Za graditev žičniške naprave mora investitor pridobiti koncesijo za graditev. S koncesijo za graditev investitor pridobi pravico zgraditi in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo (20. člen ZŽNPO). Kot določa ZŽNPO, podeli občina koncesijo za graditev vlečnice. Če leži vlečnica v več občinah, podelijo koncesijo skupaj vse občine, v katerih leži vlečnica. Koncesijo za žičniško napravo, ki leži na območju mestne občine, podeli mestna občina.

Če pa leži le deloma na območju mestne občine, podelijo koncesijo skupaj mestna občina in ostale občine, na območju katerih leži ta naprava (21. člen ZŽNPO).

- 4 Na tem mestu moramo opomniti, da kolikor ZŽNPO ne določa drugače, se glede postopka podelitve koncesije za graditev žičniške naprave, vsebine koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, pravic koncedenta in koncesionarja v koncesijskem razmerju, prenosa in trajanja ter prenehanja koncesijskega razmerja uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, torej veljavnega **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (22. člen ZŽNPO).

2.2.1 Utemeljenost načrtovane graditve žičniške naprave

- 5 Koncedent (občina) na lastno pobudo ali na podlagi vloge o zainteresiranosti oceni potrebo po žičniški napravi. Zadostna potreba po žičniški napravi obstoji: • če je za načrtovano napravo izkazan javni interes iz ZŽNPO (2. člen ZŽNPO), • če je lokacija primerna za predvideno postavitve naprave in njeno rabo, • če sta lokacija in zmogljivost žičniške naprave ustrezni, • če obstoječa ali predvidena turistična opremljenost območja, kjer se načrtuje postavitve naprave, oziroma dovolj gosta poselitev območja, omogočajo zadostno izrabo zmogljivosti naprave, in • če je načrtovana naprava ustrezno dostopna in je zagotovljeno ustrezno število parkirnih mest.

O potrebi po žičniški napravi odloči pristojni organ lokalne skupnosti (občinska uprava) z odločbo. Če se odločba izda na podlagi vloge o zainteresiranosti, jo mora pristojni organ lokalne skupnosti izdati najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je vložena popolna vloga (24. člen ZŽNPO).

V primeru neposredne podelitve koncesije, v skladu z drugim odstavkom 28. člena in prvim odstavkom 29. člena ZŽNPO, predhodni postopek ugotavljanja utemeljenosti gradnje žičniške naprave na podlagi 23. in 24. člena ZŽNPO, ni obvezen.

2.2.2 Prostorski akt

- 6 Če je ugotovljena zadostna potreba po žičniški napravi, pa ta ni skladna z veljavnim prostorskim aktom, mora biti pred sprejemom koncesijskega akta sprejet ustrezen prostorski akt, ki omogoča graditev žičniške naprave ali več naprav, povezanih v sistem. (25. člen ZŽNPO)

2.2.3 Koncesijski akt

- 7 Koncesijski akt je odlok lokalne skupnosti, ki je pristojna za podelitev koncesije. Če je za podelitev koncesije pristojnih več lokalnih skupnosti, sprejmejo skupen koncesijski akt tako, da ga v enakem besedilu sprejmejo sveti vseh lokalnih skupnosti. Koncesijski akt lahko pristojni organ koncedenta sprejme šele po uveljavitvi prostorskega akta, ki omogoča umestitev žičniške naprave v prostor (26. člen ZŽNPO).

2.2.3.1 Vsebina koncesijskega akta

- 8 Ob vsebini, ki jo določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe, lahko koncesijski akt vsebuje tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z ureditvijo smučarskih prog ali drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin ali objektov, vključno z njihovimi pomožnimi objekti in napravami (npr. naprave za zasneževanje in podobno). Če je v skladu z ZŽNPO javni prevoz potnikov po žičniških napravah, ki je predmet koncesije, občina določila kot lokalno gospodarsko javno službo, mora koncesijski akt obsegati tudi obveznost koncesionarja, da bo pridobil koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe ali obveznost zagotoviti, da bo upravljavec te žičniške naprave pridobil koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe (27. člen ZŽNPO).
- 9 V koncesijskem aktu se določi tudi trajanje koncesije. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije (27. člen ZŽNPO).
- 10 Naj opomnimo, da mora občinski svet s koncesijskim aktom določiti tudi vsebino vloge za pridobitev koncesije, način podelitve koncesije in organ, ki vodi postopek podelitve koncesije ter izda akt o izbiri koncesionarja. Če v skupnem koncesijskem aktu, ki ga sprejme več občin, ni določen organ, ki vodi postopek in izda akt o izbiri koncesionarja, je to pristojni organ občine, v kateri je spodnja postaja žičniške naprave (27. člen ZŽNPO).

2.2.4 Podelitev koncesije

11 Koncesija za graditev žičniške naprave se podeli na podlagi javnega razpisa. Brez objave javnega razpisa se podeli koncesija za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav (28. člen ZŽNPO). V slednjem primeru se koncesija podeli koncesionarju že obstoječih žičniških naprav na podlagi njegove vloge za pridobitev koncesije, razen če je takih koncesionarjev več. V tem primeru se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa. Vlogo za pridobitev koncesije mora koncesionar obstoječih naprav vložiti v roku, določenem v koncesijskem aktu. Če pristojni organ vlogo koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrže ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav v roku, določenem v aktu o izbiri (določitvi) koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe, se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa (29. člen ZŽNPO).

2.3 Javna služba javnega prevoza po žičniških napravah

12 Kot določa ZŽNPO, lahko lokalna skupnost odloči, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba. Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah: **1.** žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta; **2.** žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu, in **3.** žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem. V predpisu, s katerim občina določi javno službo, mora določiti tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja javna služba oziroma lokacije teh naprav, ki so infrastruktura javne službe (38. člen ZŽNPO).

13 Navedeno gospodarsko javno službo določi občina, na območju katere leži žičniška naprava, na kateri se opravlja javna služba oziroma na območju katere je predvidena lokacija bodoče žičniške naprave. Če leži navedena naprava ali lokacija v več občinah, morajo določiti javno službo vse občine, na območju katerih leži naprava oziroma lokacija, sicer se na taki napravi ali lokaciji javna služba ne more opravljati (39. člen ZŽNPO).

2.3.1 Izvajanje javne službe

14 Javno službo izvaja na podlagi koncesije koncesionar za graditev žičniške naprave, na kateri se ta javna služba opravlja. Javno službo lahko opravlja tudi lokalna skupnost v režiji oziroma občinsko javno podjetje ali gospodarski javni zavod, če imajo koncesijo za graditev žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba (40. člen ZŽNPO).

15 Kot določa ZŽNPO se koncesija javne službe podeli hkrati in v istem postopku kot koncesija za graditev žičniške naprave, če je koncedent za podelitev koncesije javne službe isti kot koncedent za podelitev koncesije za graditev žičniške naprave, in je javni prevoz po tej žičniški napravi določen kot gospodarska javna služba že pred sprejemom koncesijskega akta za graditev žičnice. V navedenem aktu mora koncesijski akt za graditev obsegati tudi določbe, ki jih predpisuje zakon, ki ureja koncesijo gospodarske javne službe. Koncesijska pogodba pa v navedenem primeru obsega tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z izvajanjem javne službe. Če se javni prevoz po žičniški napravi določi kot gospodarska javna služba po sprejemu koncesijskega akta za graditev žičnice, se koncesija gospodarske javne službe podeli posebej po podelitvi koncesije za graditev žičniške naprave kadarkoli v času trajanja koncesijskega razmerja (41., 42. člen ZŽNPO).

2.4 Obveznosti javne službe

2.4.1 Način opravljanja javne službe

16 Občina uredi način izvajanja javne službe s predpisom, izdanim v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe. Na tem mestu naj opomnimo, da mora izvajalec javne službe omogočiti prevoz vsakomur pod enakimi splošnimi pogoji, ki jih določi izvajalec. K splošnim pogojem pa daje soglasje pristojni organ občine (občinski svet) oziroma občin, ki so določile javno službo (44. člen ZŽNPO).

2.4.2 Vozni red in obratovalni čas

17 Izvajalec javne službe mora usklajevati vozne rede in obratovalni čas z voznimi redi prevoznikov v drugih vrstah prometa. K navedenim voznim redom in obratovalnemu času žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba, da soglasje pristojni organ občine oziroma občin, ki so določile javno službo (45. člen ZŽNPO).

2.4.3 Tarifa in cene

18 Izvajalec javne službe mora tarifo in cene oblikovati tako, da pokrivajo stroške izvajanja javne službe, zagotavljajo povračilo vlaganj v infrastrukturo javne službe in omogočajo povprečni tržni donos na vložena sredstva. K cenam in tarifi daje soglasje pristojni organ občine oziroma občin, ki so določile javno službo (46. člen ZŽNPO).

2.4.4 Nadomestilo za izvajanje javne službe

19 ZŽNPO določa, da je občina oz. so občine, ki so določile javno službo, dolžne zagotoviti nadomestilo koncesionarju javne službe, če zaradi prenizko določenih cen ali zaradi drugih obveznosti javne službe (npr. obratovalnega časa in zahtevane gostote obratovanja ne glede na zasedenost žičniške naprave) koncesionar javne službe s cenami ne more pokriti stroškov izvajanja javne službe, zagotoviti povračila vlaganj v infrastrukturo javne službe in omogočiti povprečni tržni donos na vložena sredstva. Nadomestilo mora skupaj s prihodki, ustvarjenimi s ceno za prevoz, zagotoviti pokritje stroškov izvajanja javne službe, povračilo vlaganj v infrastrukturo javne službe in povprečni tržni donos na vložena sredstva. Če nadomestilo za izvajanje javne službe ni zagotovljeno v navedeni višini, lahko koncesionar javne službe zmanjša obseg javne službe ali jo začasno preneha izvajati (47. člen ZŽNPO).

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, občinski svet, župan, občinska uprava, pristojnosti, javna služba, koncesija, žičniške naprave, prevoz oseb.

Uporabljene kratice

ZŽNPO - Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /URS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a).

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20).

Podzakonski akti

Pravilnik o sofinanciranju vzdrževanja in obratovanja žičniških naprav za prevoz oseb (Uradni list RS, št. 96/21 in 133/22).